

NYT ON OIKEA AIKA

SUOMEN EU-POLITIIKAN RYHTILIIKKEELLE!

Kokoomuksen EU-linjaus 2023

KOKOOMUS

Suomi pärjää parhaiten, kun olemme aktiivinen osa länttä ja Eurooppaa. Kokoomukselle EU-jäsenyys on valinta: arvovalinta, taloudellinen valinta, turvallisuusvalinta ja järkivalinta. EU:n kautta voimme vaikuttaa asioihin tavalla, joka ei pienelle maalle muuten olisi mahdollista.

Vahva Euroopan unioni tarkoittaa vahvempaa itsenäistä Suomea. Meille vahvan EU:n kannattaminen ei kuitenkaan tarkoita kritiikkittömyyttä tai ajopuiksi heittäytymistä, vaan aktiivista vaikuttamista unionin suuntaan ja Suomen kansallisen edun puolustamista.

Näemme EU:n vahvojen ja tiiviiseen yhteistyöhön sitoutuneiden jäsenvaltioiden unionina, jonka kautta Eurooppa voi edistää yhteisiä näkemyksiä maailmanlaajuisesti. Samalla ymmärrämme EU:n luonteen kompromissien unionia, jossa lukuisia erilaisia näkemyksiä yhteensovitetaan yhteisen asian edistämiseksi. Jotta Suomi voi parhaiten edistää näkemyksiään unionissa, tarvitaan uutta otetta asioiden hoitamiseen. Ennen kaikkea Suomella pitää olla oma selkeä visio ja linja EU:n kehittämiseksi.

Suomi ei ole enää kokoaan suurempi vaikuttaja EU:ssa. Kokoomuksen tavoitteena on palauttaa Suomi tähän asemaan. Sitä varten on aika muodostaa hallitus, joka kykenee muodostamaan hyvissä ajoin kannat ja siten vaikuttamaan tehokkaasti unionissa kulloinkin esille nousevaan asiaan.

Kaikki lähtee siitä, että Suomella on näkemys unionin kehittämisestä - ja kyky viedä niitä käytäntöön. Tässä asiakirjassa kerromme Kokoomuksen näkemyksen. Ohjelma ei sisällä kaikesta kaikkea, vaan kuvaa Kokoomuksen prioriteetit EU:n kehittämiseksi. EU on muutosten kynnyksellä, jossa kehityskulut ovat vaikeasti ennustettavia. Suomi voi joko ajelehtia tapahtumien mukana tai pyrkiä vaikuttamaan niihin - näiden kahden vaihtoehdon välillä ei ole keskitietä.

Unioni on muuttunut merkittävästi verrattuna siihen yhteisöön, johon vuonna 1995 liityimme. Perussopimukset ovat muuttuneet, unionin lainsäädäntö on levittänyt yhä uusille aloille ja olemme yhä vahvemmin linkittyneitä toisiimme, keskinäisriippuvaisia. Unioni on kohdannut useita kriisejä, mutta noussut niistä vahvana, usein jopa aiempaa vahvempana. Yhteismarkkinaprojektina aloittaneesta yhteisöstä on kasvanut vahva geopoliittinen toimija sekä sääntelyn ja kaupan maailmanvalta.

Myös Bryssel ja tapa tehdä EU-politiikkaa on muuttunut: komissio on muuttunut, parlamentin valta on kasvanut, eikä vanha tapa tehdä EU-vaikuttamista enää riitä. Komissiosta on tullut voimakas, poliittinen ja itsenäinen toimija. Toisaalta se on yhä riippuvaisempi parlamentista ja sen poliittisista ryhmistä sekä niiden kannoista. Parlamentin rooli on vahvistunut paitsi perussopimusten kautta, myös henkisesti sekä lisääntyvänä itsevarmuutena tehdä rohkeita linjanvaetoja.

Kansalaisjärjestöt, valtiot ja yritykset pyrkivät kaikki aktiivisesti vaikuttamaan EU-politiikan agendaan, eikä kukaan ole siihen monopolia, ei edes jäsenmaiden hallituksilla. Olimme Suomena EU:n valtavirtaa pitkään, eikä omaan vaikuttamiseemme suuntautunut tämän vuoksi niin paljon paineita. Nyt brexitin, Saksan muutoksen ja yleisen valtio-ohjaukseen uskomisen kasvun myötä tämä tilanne on muuttunut. Komission ehdotukset ja suurten jäsenmaiden kannat eivät tietyissä olennaisissakaan kysymyksissä ole meille mieleen.

Avain Suomen vaikuttavuuteen EU-pöydissä lähtee tahdosta, taidosta ja asioiden priorisoinnista. Jotta voimme priorisoida, meillä tulee kuitenkin olla oma selkeä visio ja linja EU:n kehittämiseksi. Mihin haluamme unionia viedä? Mitkä ovat Suomen elinkeinorakenteen, geopoliittisen aseman ja tulevaisuuden mahdollisuuksien näkökulmasta kohtalonkysymyksiä, joissa meidän on pyrittävä ohjaamaan koko unioni oikeille urille? Miten voimme varmistaa, että unionin päätökset palvelevat mahdollisimman hyvin myös Suomen kansallista etua?

Pääministeri on Suomen EU-politiikan tärkein tekijä, jolla on oltava rohkeutta ja osaamista priorisoida sekä johtaa. Pääministerillä on oltava käytössään myös resurssit toteuttaa EU-vaikuttamista tehokkaasti. Kokoomus pitää tärkeänä, että Suomella on yhtenäinen ja laajasti jaettu viesti komission ja jäsenmaiden suuntaan erityisesti meille kriittisen tärkeissä kysymyksissä. Siksi Suomen EU-vaikuttamista on uudistettava neljän periaatteen mukaisesti. Näitä ovat nopeus, vaikuttavuus, ennakkointi ja aktiivisuus.

Sisältö

I Suomen ääni kuuluviin EU:ssa	4
1. Ymmärretään, että EU:ssa Suomi on myös edunvalvoja	4
2. Priorisoidaan Suomelle tärkeimmät EU-vaikuttamisen kohteet ennakoivasti ja riittävän nopeasti	5
3. Tiivistetään yhteistyötä samanmielisten liittolaisten kanssa	5
II Kokoomuksen visio Euroopan unionista	6
1. Mahdollistetaan EU:n menestyminen geopolitiikan ja geotalouden myrskyissä.	7
2. Ukrainan voitto on Euroopan turvallisuuden kohtalonkysymys – vahvistetaan EU:n puolustusyhteistyötä	8
3. Vauhditetaan talouskasvua kehittämällä sisämarkkinoita ja poistamalla kaupan esteitä	9
4. Tehdään Euroopasta puhtaan energian suurvalta	11
5. Vahvistetaan jäsenmaiden vastuuta julkisen taloutensa kestävydestä	12

I SUOMEN ÄÄNI KUULUVIIN EU:SSA

1. Ymmärretään, että EU:ssa Suomi on myös edunvalvoja

Päivitetään EU-politiikkamme ajatusmalli neuvoston lainsäädäntökäsittelyissä vaikuttamisesta kokonaisvaltaisempaan EU-politiikan tekemiseen, jossa tärkeässä roolissa on myös henkilösuhteisiin nojaava poliittisen johdon sekä virkakunnan vastuulla oleva epävirallinen ja epämuodollinen vaikuttaminen. Luodaan tätä vaikuttamista tukevat valmistelun prosessit ja turvataan niiden riittävät resurssit.

- Nostetaan EU-vaikuttaminen ylemmäs hallituksen prioriteettilistalla. Ymmärretään, että neuvoston lisäksi merkittävää valtaa käytetään myös komissiossa ja parlamentissa. Nostetaan poliittisen johdon EU-vaikuttamisen määrää, laatua ja vaikuttavuutta.
- Tuetaan suomalaisten virkamiesten pääsyä EU-tehtäviin. Kehitetään valtion tukipalveluita kansainvälisiin rekrytointeihin, kuten esimerkiksi komission virkamieskilpailuun liittyen
- Määritellään uusiksi virkamiesten tehtäväkenttää ja laajennetaan EU-vaikuttamisen perspektiiviä. Annetaan Suomen virkamiehille tehtävä, mandaatti ja tuki vaikuttaa aktiivisesti myös neuvoston ulkopuolella sekä kerätä aktiivisesti tietoa vasta suunnitteluasteella olevista aloitteista ja rakentaa suhteita keskeisiin päättäjiin myös komissiossa ja parlamentissa. Suomen tehtävä ei ole vain muodostaa ja edustaa omaa kantaansa neuvostossa, vaan vaikuttaa koko EU-politiikan koneeseen ennakoivasti niin, että se tuottaa meille sopivia päätöksiä.
- Määritellään EU-vaikuttaminen ministeriöiden keskeiseksi prioriteetiksi. Vastuutetaan jokainen kansliapäällikkö huolehtimaan siitä, että EU-asioiden hoitamiseen osoitetaan riittävät resurssit, ministeriön virkamiehet vaikuttavat asioiden valmisteluun laajasti ja ennakkollisesti.
- Vaikutetaan ennakoivasti komission työohjelmaan. Aiempaa poliittisemmän ja merkittävää valmisteluvälillä käyttävän EU-komission viideksi vuodeksi laatima työohjelma määrittää komission strategisia painopisteitä lainsäädäntötyölle. Suomen on huolehdittava, että omat prioriteettimme näkyvät komission agendalla. Tämä edellyttää omia ratkaisuehdotuksia riittävän aikaisessa vaiheessa.

2. Priorisoidaan Suomelle tärkeimmät EU-vaikuttamisen kohteet ennakoivasti ja riittävän nopeasti

Kaikessa emme voi olla kokoamme suurempia, mutta meille tärkeissä asioissa meidän on sitä oltava. Suomen on tunnistettava prioriteetit, jotka ovat meille kaikkein tärkeimpiä ja joita kukaan muu kuin me ei edistä ja panostettava näitä koskevaan edunvalvontaan. Toisaalta meillä on myös oltava rohkeutta säästää resursseja ja poliittista pääomaa kysymyksissä, jossa EU kulkee oikeaan suuntaan myös ilman Suomen aktiivista ja ennakoivaa panosta. Suomen pitää määrittää omat ydintavoitteensa seuraavalle EU-vaalikaudelle ajoissa ja jatkossa vuosittain.

- Laaditaan valtioneuvoston tasolla vuosittainen, konkreettinen EU-vaikuttamisstrategia Suomen edun kannalta keskeisistä EU-kysymyksistä. Suomen on kyettävä ennakoivasti määrittämään strategiset painopisteensä EU-vaikuttamiselle jo ennen kuin komissio on edes suunnitellut tai julkistanut lainsäädäntöehdotuksia. Määritetään Suomen strategiset painopisteet ja tavat, joilla niitä edistetään ja kytketään aikataulu komission valmisteluun. Seurataan vaikuttamistyön etenemistä jatkuvasti mm. komission uusien aloitteiden etenemisen myötä.
- Annetaan Suomen edustajille selkänöjä edistää valtioneuvoston hyväksymiä prioriteetteja. Varhaisessa vaiheessa Suomen edun mukaiset yleiskannat ovat riittäviä vaikuttavaan edunvalvontaan. Yksityiskohtainen linjanveto syntyy vasta myöhemmässä vaiheessa säädosluonnoksen julkistamisen jälkeen. Nykyinen reaktiivinen ja hidas kannanmuodostusprosessi ei ole riittävä takaamaan Suomen vaikutusvaltaa nopeasti kehittyvässä unionissa.
- Uudistetaan kansallinen EU-politiikan valmistelu nopeammaksi ja lisätään ennakkollista kannanmuodostusta vasta valmistelu- tai keskusteluasteella oleviin politiikkatoimiin. Siirrytään reaktiivisesta kerran vaalikaudessa laadittavasta EU-selontekoprosessista kohti jatkuvaa dynaamista strategisten prioriteettien määrittämistä, vaikuttamista ja seurantaa. Vahvistetaan heikkojen signaalien tunnistamista ja johtopäätösten viemistä konkreettiseksi vaikuttamistyöksi.

3. Tiivistetään yhteistyötä samanmielisten liittolaisten kanssa

Suomen ei tule rajata yhteistyökumppaneitaan EU:n sisällä, vaan etsiä ja rakentaa koalitioita joustavasti erilaisten Suomen intressien mukaisten asiakysymysten mukaan. Esimerkiksi metsäpolitiikassa haetaan liittolaisuuksia myös niiden maiden joukosta, joille metsät eivät ole kansantaloudellisesta näkökulmasta yhtä relevantteja.

- Varmistetaan, että Suomi tekee omat aloitteet ja esittää omat selkeät ratkaisumallinsa ennen komission esityksiä yhdessä kussakin kysymyksessä samanmielisten maiden ryhmän kanssa.

II KOKOOMUKSEN VISIO EUROOPAN UNIONISTA

EU-jäsenyys on antanut Suomelle paljon. Jäsenyys tarjoaa meille jatkossakin vakautta, turvaa ja hyvinvointia. Suomen EU-jäsenyydelle on vahva tuki kansalaisten keskuudessa, ja EU-jäsenyys näkyy suomalaisille mm. vapaan liikkuvuuden sekä työ- ja opiskelumahdollisuuksien muodossa.

Brexitin Britannialta viemät asiat näyttävät, mitä hyvää EU voi kansalaisille tarjota. Brexitin myötä maan taloudellinen kehitys otti askeleen alaspäin. Työvoimapula on moninkertaistunut lukuisilla aloilla. Niin vienti kuin tuonti ovat ongelmissa. Jopa peruselintarvikkeiden saannissa on ollut vaikeuksia. Tulevaisuutemme on yhteisessä Euroopassa. Samalla on selvää, että EU:n uudistuttava jatkuvasti. Kokoomuksen visiossa EU ottaa geopolittisen haasteen tosissaan, ja pyrkii edistämään jäsenmaidensa turvallisuutta ja hyvinvointia globaalilla tasolla.

Kokoomus haluaa unionilta uudistumista ja vaikuttavuutta. Korostamme unionin uudistumisessa samoja seikkoja kuin mitä haluamme myös Suomelta. Talouskasvua, turvallisuutta, tehokasta ilmasto- ja energiapolitiikkaa. Vähemmän mikromanageerausta, enemmän markkinataloutta. Enemmän avoimuutta maailmalle, vähemmän valtiontukia. Vähemmän tulonsiirtoja, enemmän vastuuta omasta itsestään.

Eduskuntavaaleihin suunnataan tilanteessa, jossa globaalit geopolittiset mannerlaatat liikkuvat ja uudet geotalouden uhat tekevät paluutaan maailmaan. Tällaisessa ajassa vahvaa Euroopan unionia tarvitaan ehkä vielä enemmän kuin aiemmin. Euroopan on pystyttävä yhtenäisenä suunnistamaan maailmassa, joka jakaantuu voimakkaammin demokratioiden ja autoritaaristen valtioiden leiriin. Euroopan väestö kattaa vain noin 10 % maailman väestöstä, ja osuuden ennustetaan pienenevän 7,5 %:iin vuoteen 2050 mennessä. EU:n talouden osuus globaalista bruttokansantuotteesta on yhä noin 15 %, mutta sen ennustetaan supistuvan 9 %:iin vuoteen 2050 mennessä. On selvää, että Euroopan valtiot ovat liian pieniä ajamaan etujaan globaalisti ilman tiivistä yhteistyötä.

Ollakseen vaikutusvaltainen toimija maailmassa ja siten varmistaakseen kansalaisilleen maailman parhaan elintason sekä turvallisuuden, on EU:n otettava uusi ote asioihin. Vahva talous on myös turvallisuuspolitiikkaa. Talouskasvun myötä määrittävä vaikutusvalta tarkoittaa kyvykkyyttä kamppailla Venäjän hyökkäyksen ja Kiinan valtapyrkimysten kaltaista toimintaa vastaan ja siten puolustaa demokratiaa ja vapautta. Mikäli EU:n talous heikentyy, heikkenee myös eurooppalaisten arvojen ääni maailmassa suhteessa autoritaarisiin maihin.

Energiamurros sekä puhdas teknologia ja innovaatiot tarjoavat mahdollisuudet luoda kilpailukykyä eurooppalaisille yrityksille ja siten nostaa EU:n osuutta maailman viennistä ja bruttokansantuotteesta. Tutkimukseen ja yritysten kilpailukykyiseen toimintaympäristöön panostamalla EU voi saavuttaa edelläkävijän aseman korkean teknologian ratkaisuisissa ja tuottaa korkean lisäarvon tuotteita maailmanmarkkinoille.

Kokoomus haluaa tehdä EU:sta vahvan ja globaalin toimijan, joka pystyy varmistamaan jäsenvaltioidensa turvallisuuden ja taloudelliset edut kansainvälisessä kilpailussa myös tulevaisuudessa. Tähän päästäkseen Kokoomus haluaa painottaa EU:n sisämarkkinoiden aktiivista kehittämistä talouskasvun edistämiseksi ja luoda EU:sta puhtaan energian edelläkävijän. Samalla jäsenmaiden vastuuta omasta taloudestaan on vahvistettava.

1. Mahdollistetaan EU:n menestyminen geopolitiikan ja geotalouden myrskyissä.

Kiihtyvä suurvaltakilpailu edellyttää EU:lta vahvempaa globaalia otetta, jotta se voi turvata jäsenmaidensa kuten Suomen etuja. Käytännössä tämä tarkoittaa aiempaa määrätietoista pyrkimystä vahvistaa EU:n kansainvälistä roolia.

EU:n on oltava kansainvälisen politiikan muutosvoima ja aktiivinen toimija Kiinan, Intian ja Yhdysvaltojen rinnalla. Jotta tähän päästään, myös unionin työkalupakkia on uudistettava ja määräenemmistöpäätöksiä lisätä ainakin niissä ulko- ja turvallisuuspolitiikan kysymyksissä, joiden kohdalla määräenemmistöpäätöksiin siirtyminen ei vaadi perussopimusten muuttamista.

- **Vähennetään EU:n riippuvuutta autoritaarisista valtioista.** Olemme monessa kriittisessä raaka-aineessa ja komponentissa lähes täysin riippuvaisia tuonnista autoritaarisesta valtioista, erityisesti Kiinasta. Varmistetaan vaihtoehtoisia tuontireittejä mineraaleille ja raaka-aineille, kehitetään Euroopan sisäistä kaivostuotantoa sekä luodaan edellytyksiä oman kriittisten komponenttien tuotannon käynnistämiseksi.
- **Lisätään EU:n ulkopoliittista vaikuttavuutta.** Ulko- ja turvallisuuspolitiikassa määräenemmistöpäätöksiin voidaan siirtyä tapauskohtaisesti muuttamatta perussopimuksia. Näin EU voi toimia vahvemalla äänellä ulkopoliittisten kysymyksissä ilman, että yksittäinen jäsenmaa voi täysin jumittaa päätöksentekoa.
- **Vahvistetaan ja laajennetaan yhteistyötä Yhdysvaltojen kanssa.** Yhdysvallat on EU:n tärkein kauppakumppani ja yhdessä muodostamme maailman suurimman talousalueen. Lisäämällä kauppaa- ja turvallisuuspoliittista yhteistyötä Yhdysvaltain kanssa EU pystyy valvomaan vahvemmin etujensa ja arvojensa toteutumista suhteessa voimistuneeseen suurvaltakilpailuun.
- **Laajennetaan yhteistyötä strategisten demokraattisten liittolaisten kanssa.** Esimerkiksi Japani, Etelä-Korea ja Australia ovat strategisesti tärkeitä valtioita joihin EU:n kannattaa rakentaa omaa liittolaisuussuhdetta. Koko vapaan maailman tulee tiivistää rivejään.
- **Vahvistetaan oikeusvaltiota.** Globaalissa kamppailussa demokratian ja autoritarismin välillä Euroopan on elettävä arvojensa mukaan. Parannetaan ja seurataan oikeusvaltiokehitystä esimerkiksi sitomalla EU:n rahoitus oikeusvaltion kunnioitukseen jäsenmaissa yhä tiukemmin. Varmistetaan, että EU:ssa toteutuvat länsimaisen yhteiskunnan perusarvot kuten yksilön- ja sananvapaus.
- **Edistetään turvallista Eurooppaa rationaalisella raja- ja maahanmuuttopolitiikalla.** Otetaan askeleita kohti yhteistä EU:n toimintamallia, jossa kansainvälisen suojelun tarjoaminen siirtyy suoraan kriisialueilta ja pakolaisleireiltä noutamiseen rajat ylittävän turvapaikanhaun sijaan. Vahvistetaan EU:n ulkorajoja ja rajaturvallisuusvirasto Frontexia sekä minimoidaan ulkoisten toimijoiden edellytykset käyttää muuttoliikettä unioniin kohdistuvan vaikuttamisen välineenä.
- **Laaditaan uusia kauppasopimuksia ja edistetään pehmeää vallankäyttöä.** EU:n kauppasopimukset tarjoavat kilpailuetua vientimarkkinoilla myös suomalaisille yrityksille. EU:lla on merkittävä globaali rooli juuri sääntelyvallan ja kauppasopimusten kautta. Eurooppalaisista ratkaisuksista voi syntyä globaaleja ratkaisuja juuri sisämarkkinoiden koon ja kauppasopimusten sisältöjen vuoksi. Tämä vahvistaa eurooppalaisten yritysten ja ratkaisujen kilpailukykyä.
- **Panostetaan globaalin etelän sitouttamiseen.** Suurvallat käyvät kamppailua globaalin etelän asemoitumisesta. EU pystyy luomaan strategisia kumppanuuksia sääntelyn, kaupan ja kehityspolitiikan kautta, mistä mm. Global Gateway -aloite on hyvä esimerkki. Lisätään EU:n ja Afrikan välistä yhteistyötä sekä kauppaa.

- **Varaudutaan Kiinan haasteeseen kaikilla sektoreilla.** Kiina on EU:lle samanaikaisesti yhteistyökumppani, kilpailija ja järjestelmätason haastaja. Kauppapoliittisesti EU on Kiinan suurin ja Kiina EU:n toiseksi suurin kauppakumppani. Tasapainoisen ja vastavuoroisen Kiina-suhteen saavuttamiseksi EU:n on valvottava kaupallisia intressejään ja pidettävä kiinni periaatteistaan ihmisoikeuksien osalta. Kiinalta tulee edellyttää, että se pitää kiinni sitoumuksistaan ja parantaa markkinoidensa avoimuutta ja läpinäkyvyyttä. Kiinan kanssa tehtävä yhteistyö globaalikysymyksissä, kuten ilmastonmuutoksen torjunnassa, on tarpeellista EU:lle.
- **Pidetään ovi auki uusille jäsenmaille.** Vaikka matka jäsenkriteereihin on vielä pitkä, mm. Länsi-Balkanin maille ja Ukrainalle on tarjottava realistinen polku kohti EU-jäsenyyttä, ja unionin ovien tulee olla auki uusille jäsenkandidaateille.
- **Käytetään ja vaalitaan sisämarkkinoista syntyvää pehmeää valtaa.** EU on maailman suurin markkina-alue ja sisämarkkinat ovat meille myös globaalien vallankäytön väline, jonka kautta sääntelyratkaisumme ja standardimme leviävät globaalisti niin sanotun "Bryssel-efektin" kautta. Näin käy kuitenkin vain silloin, kun eurooppalainen sääntely koetaan tarkoituksenmukaiseksi, oikeasuhtaiseksi ja laadukkaaksi.

2. Ukrainan voitto on Euroopan turvallisuuden kohtalonkysymys – vahvistetaan EU:n puolustusyhteistyötä

Suomen turvallisuus- ja puolustuspolitiikka mullistuu Nato-jäsenyyden myötä. Nato tulee antamaan Suomelle sen vahvimman ja uskottavimman turvatakuun, jonka takia puolustusliitosta tulee Suomen turvallisuuspoliittisen verkoston tärkein elementti.

Ukrainan voiton tukemiseksi ja jäsenmaiden turvaamiseksi EU:n on kuitenkin jatkossakin panostettava sisäisen puolustusyhteistyön kehittämiseen ja tehostamiseen. Vahva ja uskottava puolustustarviketuotanto ja kyvykyys reagoida nopeasti lisää sekä Suomen että koko Euroopan turvallisuutta ja helpottaa Euroopan ja Yhdysvaltojen välistä turvallisuuspoliittista taakanjakoa.

- **Vahvistetaan EU:n turvallisuuspoliittista roolia sekä eurooppalaista puolustusteollisuutta.** Ryhdytään aktiivisemmin kasvattamaan EU-jäsenmaiden sotilaallista kyvykkyyttä ja tiivistetään EU:n ja Naton yhteistyötä. Yhteinen eurooppalainen puolustustarviketuotanto ja puolustusteollisuuden vauhdittaminen ovat keinoja vastata haasteeseen ja varmistaa riittävä tuki Ukrainalle. Korotetaan aseapua mm. Euroopan rauhanrahaston kautta. Huolehditaan sotilaallisesta logistiikasta ja puolustusteollisuuden sekä tutkimuksen rahoituksesta.
- **Panostetaan Ukrainan tukemiseen sekä jälleenrakentamiseen.** Ukrainaa on tuettava kaikin mahdollisin keinoin. Ukrainan jälleenrakentamisen ajankohtaistuessa EU:n ja Suomen on osallistuttava työhön voimakkaasti.
- **Luodaan Ukrainalle polku EU-jäsenyyteen.** Kokoomuksen mielestä Ukrainan tulevaisuus on EU:n ja Naton jäsenenä. Samalla kun tiedämme, että prosessi tulee viemään aikaa, on meidän edettävä mahdollisimman nopeasti kaikissa niissä kysymyksissä, joissa se on mahdollista.
- **Vahvistetaan EU:n ja Naton välistä yhteistyötä.** Kun Suomi ja Ruotsi liittyvät Naton jäseniksi, on Suomella mahdollisuus toimia aloitteellisesti EU:n ja Naton yhteistyön vahvistamiseksi. Nämä eurooppalaisen yhteistyön kolikon kaksi puolta on saatava toimimaan saumattomasti yhteen.

- **Parannetaan EU:n kykyä antaa kriisiapua sen omille jäsenmaille.** EU on Ukrainan sodan myötä osoittanut, että se kykenee toimimaan nopeasti ja tehokkaasti tukiessaan sodan uhriksi joutunutta kumppanimaataan. EU:n tulee myös pystyä toimimaan vähintään yhtä nopeasti ja tehokkaasti, mikäli jokin sen jäsenmaista joutuisi vastaavanlaisen kriisin kohteeksi. Tällä hetkellä kaikkia EU:n turvallisuus- ja puolustuspoliittisia työkaluja ei kuitenkaan pystytä juridisista syistä käyttämään unionin rajojen sisällä. Tämä tulee muuttaa: EU:n tulee pystyä käyttämään kaikkia turvallisuus- ja puolustuspoliittisia työkalujaan myös omien jäsenmaidensa tukemiseen.
- **Luodaan puolustustarvikkeiden yhteismarkkinat.** Yhteinen eurooppalainen puolustustarviketuotanto ja puolustusteollisuuden vauhdittaminen ovat keinoja vastata turvallisuuspoliittisiin haasteisiin ja myös varmistaa riittävä tuki Ukrainalle. Poliittisista ja juridisista syistä johtuen, EU:n sisälle ei kuitenkaan ole vielä kehittynyt puolustustarvikkeiden aitoa yhteismarkkinaa. Ryhdytään ajamaan sellaisen kehittämistä muun muassa ajamalla yhteistä eurooppalaista aseidenvientipolitiikkaa, eurooppalaisen puolustushankintaviraston perustamista, ja lisäämällä tulevaisuuden puolustusteknologioiden tutkimisen ja kehittämisen rahoitusta.
- **Vahvistetaan Euroopan sisäistä sotilaallista logistiikkaa.** Ukrainan sota on osoittanut kuinka tärkeää sotilaiden ja sotilaallisen kaluston nopea siirtäminen maasta toiseen on Euroopan turvallisuuden kannalta. Jotta Euroopan sisäinen sotilaallinen liikkuvuus olisi saumatonta ja ongelmattonta, on sen eteen vielä tehtävä runsaasti työtä. Lisätään sotilaallisen liikkuvuuden parantamiseen olevia EU-tason varoja, modernisoidaan eurooppalaista liikenneinfrastruktuuria ja tehdään siitä myös sotilaskäyttöön sopiva, harmonisoidaan eurooppalaiset liikennestandardit.

3. Vauhditetaan talouskasvua kehittämällä sisämarkkinoita ja poistamalla kaupan esteitä

EU:n sisämarkkinat tuovat kauppoihin laajat valikoimat ja edulliset tuotteet. Sisämarkkinoilla Suomen saavutettavissa on yli 400 miljoonan ihmisen työvoimareservi. Vapaa kaupankäynti luo kasvua ja työtä suomalaisille. Sisämarkkina on EU:n kruununjalokivi, jonka kiillottamista on edelleen jatkettava.

Vaikka EU-sääntelyä esitetään jatkuvasti lisää, varsinainen sisämarkkinoiden kehittäminen on ollut osin paitsiossa kuluneen komission kauden aikana. Nyt tähän työhön on jälleen saatava vauhtia. Meidän on myös varmistettava, että EU:n hyvä tavoite strategisesta autonomiasta ei käänny protektionismiksi ja katko kauppasuhteita läntisiin kumppaneihimme.

- **Panostetaan sisämarkkinoiden kehittämiseen.** Toimitaan sisämarkkina-, teollisuus- ja kauppapolitiikassa entistä määrätietoisemmin eurooppalaisten yritysten kilpailuolosuhteiden turvaamiseksi. Edistetään EU:n sisämarkkinoiden toimivuutta purkamalla sääntelyesteitä ja vauhdittamalla reilua kilpailua. Panostetaan erityisesti palveluiden sisämarkkinoiden kehittämiseen. Sisämarkkinoilla on purettava turhia normeja ja yritysten hallinnollista taakkaa on kevennettävä. Palvelujen sisämarkkinoita on avattava.
- **Tehdään parempaa EU-lainsäädäntöä.** Tehdään ehdotetuista säädöksistä nykyistä kattavampia vaikutusarviointeja. Harkintaan aina, voidaanko samaan tai riittävän hyvään tulokseen päästä myös muun kuin lainsäädännön keinoin, kuten itseään telyn tai informaatio-ohjauksen kautta. Puretaan hallinnollista taakkaa ja sitoudutaan yksi sisään, yksi ulos -periaatteeseen. Tämän mukaisesti huolehditaan, että uutta sääntelyä esitettäessä hallinnollista taakkaa karsitaan muualta. Varmistetaan, että sääntely on ennakoitavaa ja teknologianeutraalia.

- **Vahvistetaan EU:n strategista autonomiaa, mutta torjutaan protektionismia.** EU:n on edistettävä avointa ja oikeudenmukaista kauppapolitiikkaa. Huolehditaan siitä, että sisämarkkinat ovat kilpailulliset ja mahdollistavat kaikenkokoisten yritysten toimintamahdollisuudet ja markkinoillepääsyn. Varmistetaan, että strateginen autonomia ei tarkoita kääntymistä protektionismiin tai rajojen sulkemista muulta maailmalta. Kilpailukykyä ei saavuteta ainoastaan eri tukimuodoilla.
- **Varmistetaan, että Eurooppa pärjää teknologiakilpailussa.** Euroopan on oltava mukana seuraavassa teollisessa vallankumouksessa, joka perustuu digitalisaatiolle ja uusille teknologioille. Se edellyttää investointeja, joista suurin osa tulee yrityksiltä itseltään. EU:lla on kuitenkin tässä mahdollistajan rooli luomalla yrityksille kilpailukykyistä toimintaympäristöä.
- **Vahvistetaan suhteellisuus- ja läheisyysperiaatteen merkitystä.** Jätetään tilaa yritysten valinnoille ja uusille innovaatioille ja vältetään liian yksityiskohtaisia sääntelyinterventioita. Esimerkiksi metsäpolitiikkaa koskeissa aloitteissa jäsenvaltioille tulee jättää merkittävä liikkumavara toteuttaa ratkaisut parhaaksi katsomallaan tavalla metsänomistajiin luottaen. Kiinnitetään enemmän huomiota paikallishallinnon rooliin ja kykyyn EU-tavoitteiden toimeenpanossa.
- **Valvotaan EU-sääntöjen noudattamista paremmin.** Vahvistetaan mm. EU:n varojenkäytön valvontaa sekä sisämarkkinasääntöjen täytäntöönpanon valvontaa. Käynnistetään rikkomusmenettelyitä hanakammin, jos EU-säädöksiä ei täytäntöönpanna asianmukaisesti.
- **Kompensoidaan epäreilua kilpailua esimerkiksi hiilitullein** niissä tuoteryhmissä, joissa hiilipäästöjen hinnoittelu EU:n kanssa kilpailevassa tuotantoympäristössä on olennaisesti kevyempää ja päästöhinnoittelulla merkittävä vaikutus tuotannon sijoittumiseen.
- **Edistetään digitaalisten sisämarkkinoiden kehittämistä.** Parannetaan digitaalisia palveluita tarjoavien yritysten toimintaedellytyksiä. Varmistetaan, että EU:n digitalisaatio-, tutkimus- ja innovaatorahoitusohjelmat tukevat unionin kilpailukykyä ja yhteiskunnallisiin haasteisiin vastaamista. Luodaan EU:sta tekoälyn kehittämiselle ja käyttöönotolle suotuisa toimintaympäristö. Varmistetaan läntisten demokratioiden vahva rooli digitaalitalouden standardeissa.
- **Turvataan eurooppalainen ruoantuotanto ja edistetään sen kilpailukykyä.** Varmistetaan suomalaisen ruoantuotannon toimintaedellytykset huomioiden erityisesti EU:n lainsäädäntövaatimukset ja muuttuva maailmantilanne. Uudistetaan yhteistä maatalouspolitiikkaa taloudellisesti elinkelpoisen maatalouden ja luonnonvarojen kestäväen käytön periaatteiden mukaisesti. Kieltojen sijaan hyödynnetään kannustimia viljelijöille. Tehdään EU:sta modernin geenitekniikan kärkimaa ja parannetaan sitä kautta maatalouden satoa ympäristökuormitusta vähentäen.

4. Tehdään Euroopasta puhtaan energian suurvalta

Energiamurros tarjoaa Euroopalle mahdollisuuksia nousta globaalin energiakilpajuoksen kärkeen, nostaa kansalaisten elintasoja sekä vähentää päästöjä puhtaan energian avulla. Tämä on myös tehokkain tapa torjua ilmastonmuutosta maailmassa.

Eurooppalaiset yritykset menestyvät maailmanmarkkinoilla, kun EU:ssa keskitytään valtion tukien ja subventioiden sijaan kilpailukykyisen toimintaympäristön luomiseen. Suomella on tarjota tähän kehitykseen ratkaisuja. Puhtaan energian rakentaminen ja investoinnit mahdollistavat energiantensiivisen prosessiteollisuuden houkuttelun takaisin Eurooppaan, ja siten myös Suomeen.

- **Rakennetaan kilpailukykyistä toimintaympäristöä eurooppalaisille yrityksille.** Eurooppalaiset yritykset ovat avainasemassa puhtaan energian tuotannossa ja ilmastonmuutoksen torjunnassa. Varmistetaan, että EU on erinomainen paikka luoda uusia innovaatioita, jotka leikkaavat Euroopan hiilijalanjälkeä ja kasvattavat sen hiilikädenjälkeä. EU johtaa tätä siirtymää varmistamalla, että eurooppalaisten yritysten liiketoiminnalliset perusteet ovat turvatut.
- **Leikataan ilmastopäästöjä.** Vauhditetaan toimia, joilla Eurooppa on hiilineutraali vuonna 2050 ja sitoudutaan tätä tavoitetta tukeviin välitavoitteisiin. Keskitytään tavoitteeseen keinojen mikromanageerauksen sijaan. EU:n energia-, ilmasto- ja ympäristölainsäädännössä tulee tarjota jäsenmaille riittävästi joustoja toteuttaa tavoiteltu lopputulos parhaaksi näkemillään keinoilla.
- **Irrottaudutaan venäläisestä fossiilienergiasta.** Venäläisestä fossiilienergiasta on irrottauduttava täysin mahdollisimman ripeästi. Irtykytkentä tarjoaa EU:lle mahdollisuuden nopeuttaa siirtymää puhtaisiin energiaratkaisuihin.
- **Varmistetaan riittävä energiansaanti.** Siirtyminen kestävämpään talouteen on yhteinen tavoite, mutta se ei saa tapahtua energiavarmuutemme vaarantumisen kustannuksella. EU:n ja sen jäsenmaiden on voitava taata riittävä energiansaanti ja tasahintainen energia.
- **Turvataan luonnon monimuotoisuus ja torjutaan luontokatkoa.** Hyödynnetään luontokadon torjunnassa markkinoita, sillä monimuotoisuutta turvataan parhaiten kannustimilla, ei keskusjohtoisella sääntelyllä.
- **Varmistetaan teollisen tuotannon säilyminen EU:ssa.** Päästöjen vähentämisestä ei saa seurata, että yrityksille on kannattavaa siirtää tuotantoa EU:n ulkopuolelle. Päästöjen hinnoittelun tulisi koskea EU:ssa sijaitsevien tuotantolaitosten lisäksi tuontia EU:n ulkopuolelta. Koko tuotannon arvoketjun päästöt ja hiilivuoto tulee ottaa laajasti huomioon. Euroopassa kestävästi tuotettujen palveluiden ja tuotteiden on oltava tulevaisuudessa kuluttajille edullisempia kuin kaukaa kuljetetut, saastuttavasti tuotetut ja lyhytaikaiseen kulutukseen tarkoitettavat tavarat.
- **Panostetaan osaamiseen, tutkimukseen ja innovaatioihin.** EU:n tutkimus- ja innovaatorahoitusohjelmien on tuettava unionin kilpailukykyä ja yhteiskunnallisiin haasteisiin vastaamiseksi. Panostamalla osaamiseen tutkimukseen, innovaatioihin ja siten puhtaan energian ratkaisuihin energiamurros on Euroopalle mahdollisuus.
- **Viimeistellään energiaunioni.** Investoidaan hyviin siirtoyhteyksiin ja sähköverkkoihin Euroopan sisällä sekä korjataan energian sisämarkkinoiden ongelmat. EU:n on kehitettävä yhteistä kaasunhankintaa ja yhteisten varastojen rakentamista parantaakseen energiaturvallisuuttaan. EU:n on rajoitettava kasvavaa riippuvuuttaan puhtaan energian tuottamiseen tarvittavien perusmateriaalien ja aurinkopaneelien, tuuliturbiinien sekä akkuvarastoinnin tarvittavien komponenttien tuonnissa. Erityisesti kasvava riippuvuus Kiinasta on riski.
- **Rakennetaan lisää ydinvoimaa.** Ydinvoimalle ja pienydinvoimalle on taattava keskeinen rooli kun Eurooppaan suunnitellaan uutta puhtaan energian tuotantoa. Ydinvoima on luokiteltava pysyvästi puhtaaksi energialähteeksi EU:n kestävästä rahoituksen luokittelujärjestelmässä eli taksonomiassa. Euroopan on oltava eturintamassa pieniin modulaarisiin reaktoreihin (SMR) tai muihin turvallisen ja luotettavan ydinvoiman uusiin sovelluksiin tehtävissä investoinneissa ja tutkimuksissa.

- **Varmistetaan teknologianeutraliteetti.** Päästövähennyksiin pyrittäessä tehokkaimmat keinot voivat vaihdella, ja siksi kansallinen sekä teknologinen liikkumavara tavoitteiden saavuttamiseksi on oltava mahdollista. EU:n ei tule keskusjohtoisesti valita voittajia markkinoilta.
- **Edistetään kiertotaloutta ja biotaloutta.** Vähennetään riippuvuutta fossiilisista raaka-aineista ja säästetään luonnonvaroja huomioimalla valmistettavien tuotteiden koko elinkaari ja ympäristövaikutukset.
- **Huolehditaan kestävästä metsänkäytöstä.** Varmistetaan, metsiemme koko arvoketjun huomioiva kestävä käyttö pysyy elinvoimaisena elinkeinona. Varmistetaan, ettei komissiolle synny lisää piilotoimivaltaa esimerkiksi delegoitujen säädösten kautta.

5. Vahvistetaan jäsenmaiden vastuuta julkisen taloutensa kestävydestä

Kokoomuksen mielestä kunkin jäsenmaan on jatkossakin kannettava ensisijainen vastuu talouspolitiikassa. Tämän edellytyksiä voidaan parantaa vahvistamalla onnistuu vain palauttamalla markkinakuria sekä tekemällä mahdolliseksi valtion velkasaneeraus. Euroopan tulee siirtyä velkataakkaa kasvattavasta elvytyspolitiikasta ja tulonsiirroista kestävällä pohjalla olevaan kasvupolitiikkaan, jonka perustana on vakaa ja kriisinsietokykyinen talous- ja rahaunioni. Vain vahvan julkisen talouden EU voi pärjätä globaalissa kilpailussa kestävästi ja tarjota kansalaisille kasvavaa hyvinvointia.

Euroopassa ajatellaan laajasti, että vakaus- ja kasvusopimuksen uudistaminen on tarpeellista, koska nykyinen sopimus on menettänyt uskottavuutensa eikä täysimittainen palaaminen siihen ole kriisien jälkeen realistista. Ylivelkaantuminen, markkinakurin puute sekä jäsenvaltioiden ja pankkien välinen kohtalonyhteys ovat talous- ja rahaliiton merkittävimmät ongelmat, jotka on ratkaistava. On huomionarvoista, että Euroopan keskuspankin toiminta on tosiasiallisesti johtanut taloudellisen yhteisvastuun merkittävään kasvuun EKP:n taseen kautta.

- **Vahvistetaan jäsenmaiden vastuuta omasta taloudesta.** Varmistetaan, että kukin jäsenmaa kantaa jatkossakin ensisijaisen vastuun talouspolitiikasta ja talouden kestävydestä. Parannetaan edellytyksiä tähän vahvistamalla markkinakuria sekä tekemällä mahdolliseksi valtion velkasaneeraus. Jäsenmailla pitää olla intressi hoitaa omaa julkista talouttaan vastuullisesti ja mahdollisen taloudellisen tuen on oltava aina ehdollista.
- **Palautetaan markkinakuri euroalueelle ja mahdollistetaan "valtioiden velkasaneeraus".** Palautetaan perussopimukseen kirjattu markkinakurin no bailout -periaate valuuttaunioniin. Rakennetaan velkajärjestelymekanismi Euroopan vakausmekanismin pohjalle ja mahdollistetaan velkasaneeraus, mikä on nykytilanteessa edellytys markkinakurin toteutumiselle. Kytetään mekanismi valtioiden velkaantumista koskevien sääntöjen noudattamiseen. Kehitetään EVM:a laajemmin eurooppalaisen valuuttarahaston suuntaan. Palautetaan valtiolainojen riskipainot pankkien vakavaraisuuslaskentaan.
- **Edistetään jäsenmaiden rakenteellisia uudistuksia.** EU-budjettia ja muita ohjauskeinoja tulisi kytkeä jäsenmaiden kilpailukykyä ja talouskasvua edistäviin toimiin. Kiinnitetään erityistä huomiota EU:n itäisten raja-alueiden talouden ja elinvoiman kehittämiseen muuttuneessa maailmantilanteessa.
- **Suunnataan EU:n monivuotisen rahoituskehityksen varoja uudelleen.** Suunnataan EU:n rahoitusta yhä vahvemmin osaamista, energiamurrosta, turvallisuutta, digitalisaatiota, tutkimusta ja uusia innovaatioita rahoittaviin tukiin. Sidotaan EU:n rahoitusvälineet yhä tiiviimmin osaksi EU:n budjettia, mikä mahdollistaa paremman valvonnan ja ohjauksen EU-varojen käytölle.

- **Harkitaan finanssipolitiikan sääntökehikon uudistamista markkinakurin periaatteiden mukaisesti.** Finanssipolitiikan sääntöjen uudistamisessa on mahdollista edetä, mikäli velkajärjestely mahdollistetaan ja markkinakuria edistetään uskottavasti. Sääntöjen tulee edistää julkisen talouden tasapainoa, myötäsyklisyyttä ja sisältää myös tehokkaita sanktioita. Kuudenkymmen prosentin velkatavoitteen saavuttaminen ei ole enää realistista useiden jäsenmaiden osalta lähitulevaisuudessa. Ajatus kunkin jäsenmaan velkakestävyuden huomioivasta räätälöidyistä velka- ja alijäämäkriteereistä on harkitsemisen arvoinen, jos samalla rahaliiton säännöissä edistetään markkinakuria uskottavasti.
- **Vahvistetaan euroalueen kriisinkestävyttä.** Saatetaan pankkiunioni loppuun ja rakennetaan pääomamarkkinaunionia yhdessä sovittujen suuntaviivojen mukaisesti.
- **Torjutaan velkataakkaa kasvattava elvytyspolitiikka.** Edistetään linjaa, jossa unionia ei kehitetä epäsymmetrisen tulonsiirtounionin suuntaan. Tulonsiirtojen negatiiviset kannustinvaikutukset heikentävät EU:n talouskasvua. Edellytetään järjestelyjä, joissa vastuu ja valta velan ottamisesta ja hoitamisesta ovat samoissa käsissä eivätkä eriydy aiheuttaen moraalikatoa ja lisäksi ylivelkaantumisen riskiä. Suomen ei tule hyväksyä järjestelyjä, jotka heikentävät jäsenvaltioiden kannustimia julkistalouksiensa tervehdyttämiseen ja kasvattavat rahoitus- ja makrovakausriskejä Euroopassa. On erittäin tärkeää, että kansallisten pankkijärjestelmien ja hallitusten julkisen velan välinen yhteys heikentyy, jotta varmistamme pankkijärjestelmän vakauden.
- **Sanotaan "ei" yhteisvelalle.** Hallituksen on edistettävä kriittistä linjaa hyvissä ajoin ennen esityksiä. Tarvetta uudelle taloutta stimuloivalle yhteisvelalle ei ole, sillä taloutemme ongelmat eivät ole kysynnän vähäisyydessä. Velkaelvytys sen sijaan kiihdyttäisi inflaatiota.